

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ
Навчально-науковий інститут денної освіти
Кафедра української, іноземних мов та перекладу

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Навчально-наукового
інституту денної освіти

_____ А. С. Ткаченко

ПРОГРАМА

атестаційного екзамену з другої іноземної мови і перекладу (німецька)
для здобувачів вищої освіти

ступінь вищої освіти бакалавр
галузь знань 03 Гуманітарні науки
спеціальність 035 Філологія
освітня програма/спеціалізація 035.041 Германські мови та літератури
(переклад включно), перша – англійська

СХВАЛЕНО

Вченою радою

Навчально-наукового інституту

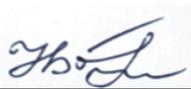
денної освіти, протокол № 2

від 03 вересня 2024 р.

Програму атестаційного екзамену розробили:

кандидат філологічних наук, доцент Тупиця Олександр Юрійович;
асистент кафедри української, іноземних мов та перекладу Савченко
Анна Вікторівна.

Програму атестаційного екзамену обговорено і схвалено на засіданні
кафедри української, іноземних мов та перекладу, протокол № 2 від 03 вересня
2024 р.

Завідувач кафедри Н. М. Бобух

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми В. Л. Іщенко

Зміст

Вступ.....	4
Вимоги до здобувачів вищої освіти на атестаційному екзамені з другої іноземної мови і перекладу (німецька).....	5
Структура атестаційного екзамену з другої іноземної мови і перекладу (німецька).....	5
Критерії оцінювання.....	9
Рекомендовані джерела інформації.....	11

ВСТУП

Програма атестаційного екзамену з другої іноземної мови і перекладу (німецька) укладена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 035 Філологія спеціалізація 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська, освітня програма «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська» з урахуванням:

Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 №1556-VII. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>;

Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 №2145-VIII. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>;

«Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти університету освіти» (ДПСЯ ПД -9-4.4-131-05-23). URL: <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/06/polozhennya-pro-organizacziyu-osvithogo-proczesu.pdf>;

«Положення про організацію освітнього процесу» (ДПСЯ ПД -9-8.1-46-05-23). URL: <http://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/06/polozhennya-pro-organizacziyu-osvithogo-proczesu.pdf>;

«Положення про атестацію здобувачів вищої освіти» (ДПСЯ РІ-9-8.1-227-05-23). URL: http://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya_pro_atestaciyu_zvo.pdf.

Мета атестаційного екзамену з другої іноземної мови і перекладу (німецька) – оцінювання рівня теоретичної та практичної підготовки, умінь і навичок здобувачів вищої освіти з другої іноземної мови. Атестація передбачає встановлення фактичної відповідності обсягу знань, умінь та навичок загальним і спеціальним (фаховим) компетентностям та програмним результатам навчання, визначених Стандартом вищої освіти України за першим (бакалаврським) рівнем, галузь знань 03 – Гуманітарні науки спеціальність 035 – Філологія. Затверджено і введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 20.06.2019 р. № 869. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2021/07/28/035-Filolohiya-bakalavr.28.07-1.pdf> та освітньою програмою «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська» <https://vstup.puet.edu.ua/wp-content/uploads/2024/02/opp-035-b.pdf>.

Атестаційний екзамен з другої іноземної мови і перекладу (німецька) складається з двох частин: теоретичної – спрямована на визначення рівня лексичної та граматичної компетентностей здобувачів вищої освіти з німецької мови та їх умінь складати розповіді в межах заданої тематики; практичної – спрямована на перевірку рівня вмінь і навичок читання, перекладу та переказу автентичних німецьких текстів визначеної тематики, а також умінь і навичок здійснювати адекватний переклад з німецької мови на українську.

Оцінювання рівня якості підготовки здійснюють члени екзаменаційної комісії у складі голови й екзаменаторів (членів) комісії. Комісія створюється щорічно наказом ректора й діє протягом календарного року.

Проведення атестаційного екзамену ґрунтоване на принципах академічної доброчесності відповідно до «Положення про академічну доброчесність» (ДПСЯ ПД-9-9.1-143-52-23). URL: http://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_akadem_dobrochesnist.pdf.

ВИМОГИ ДО ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ НА АТЕСТАЦІЙНОМУ ЕКЗАМЕНІ З ДРУГОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ І ПЕРЕКЛАДУ (НІМЕЦЬКА)

Здобувач вищої освіти повинен: оволодіти термінологією з побутової та професійної тематики з метою використання її в різних видах мовленнєвої діяльності; засвоїти фонетичний, лексичний та граматичний матеріал, необхідний для розуміння думок інших людей та висловлювання власних; володіти теорією та практикою перекладу з німецької мови на українську; знати відомості про побут, культуру, цінності, економіку та традиції німецькомовних країн.

Атестаційний екзамен передбачає перевірку й оцінку сформованості в студентів комунікативної, соціокультурної та професійної компетенцій, наявних знань із другої іноземної мови і перекладу (німецька), умінь реалізовувати набуті знання в майбутній професійній діяльності.

На екзамені здобувачі вищої освіти повинні продемонструвати:

- теоретичні знання з граматики німецької мови;
- практичне володіння другою іноземною мовою;
- володіння професійними перекладацькими вміннями й навичками.

СТРУКТУРА АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ З ДРУГОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ І ПЕРЕКЛАДУ (НІМЕЦЬКА)

Екзаменаційний білет атестаційного екзамену з другої іноземної мови і перекладу (німецька) складається з теоретичної та практичної частин.

Теоретична частина містить два завдання. Перше завдання – лексико-граматична вправа, виконання якої передбачає пояснення особливостей утворення та вживання відповідних форм. Друге завдання – підготовка розповіді з визначеної теми.

Практична частина передбачає тестування (на платформі дистанційного навчання Moodle), а також читання й переклад запропонованого німецькомовного автентичного тексту певного жанру.

Під час відповіді здобувач вищої освіти повинен продемонструвати відповідний рівень володіння практичними навичками перекладу автентичного тексту з урахуванням його тематики, а саме: уміти визначити належність тексту до певного функціонального стилю; розуміти принципи перекладу текстів

художнього, науково-технічного, політичного, соціально-економічного, науково-популярного, економічного та науково-технічного напрямів; аналізувати конкретний мовний матеріал і пояснювати найбільш важливі й типові явища в лексиці та граматиці німецької мови; здійснювати повний адекватний переклад запропонованого матеріалу з німецької мови на українську.

Зразки лексико-граматичних вправ для виконання та пояснення

Ergänzen Sie folgende Sätze durch die Verben im Präsens. Erklären Sie die Bildung und den Gebrauch der Formen.

Der Lehrer ... (fahren) nach Berlin. ... (fahren) du auch mit? Er ... (nehmen) das Buch und ... (lesen) es.

Dieses Mädchen ... (laufen) sehr schnell.

Ich ... (lesen) eine Zeitung. ... (lesen) du auch eine Zeitung? – Nein, ich ... (lesen) keine Zeitung, sondern eine Illustrierte.

Ihr ... (machen) noch Fehler. Der Lehrer ... (korrigieren) die Fehler.

Ergänzen Sie folgende Sätze durch die Adjektive. Erklären Sie die Bildung und den Gebrauch der Formen.

Hier ist ein ... Warenhaus. (groß)

Dieses ... Warenhaus liegt in der ... Gartenstraße. (schön, breit)

Im Warenhaus gibt es heute eine ... Auswahl an ... Kleidern. (reich, seiden)

Der Verkäufer zeigt uns ein ... Kleid, und ich probiere dieses ... Kleid an. (rot)

Peter braucht einen ... oder einen ... Anzug. (dunkelblau, schwarz)

Finden Sie die Satzreihen. Bestimmen Sie den Typ der Verbindung zwischen den Sätzen.

Das 21. Jahrhundert wird das Jahrhundert des Computers. Im Internet rückt die Welt zum Dorf zusammen: Immer und überall sind die Informationen erhältlich, die Grenzen verschwinden, Entfernungen schrumpfen. Moderne Kommunikation ermöglicht grenzlose Kontakte, kein Land kann sich heute vom allgemeinen Informationsaustausch abschirmen. Der Computer hat unsere Arbeitswelt total verändert. Viele Arbeitsplätze sind verschwunden, dafür sind neue entstanden. Ohne Computerkenntnisse läuft nichts mehr, in den kleinsten Büros ebenso wenig wie in Arztpraxen oder Werkstätten. Bei der Jobsuche spielt das Internet eine immer größere Rolle, denn bei vielen Unternehmen kann man sich per Internet bewerben. Im Internet gibt es richtige Einkaufszentren, und fast alles lässt sich online oft zu echten Dumpingpreisen kaufen. Man kann sehr schnell verschiedene Ware kaufen, aber meist wollen die Verkäufer unsere Kreditkarten-Nummer haben. Und das kann sehr teuer werden, besonders dann, wenn die Leitung von den Hackern angezapft wird.

Теми для усної розповіді

1. Lebenslauf.
2. Wir lernen Fremdsprachen.

3. Im Übungsraum.
4. Die Familie.
5. Ein Brief.
6. Die Wohnung.
7. Ein Feiertag.
8. Im Warenhaus. Fachgeschäft. Lebensmittelgeschäft.
9. Die Post.
10. In der Buchhandlung.
11. Die Mahlzeiten.
12. Die Jahreszeiten. Das Wetter.
13. Meine Reise. Urlaub und Reisen.
14. Ein Krankenbesuch. Beim Arzt.
15. Im Theater. Der Kinobesuch.
16. Das Museum.
17. Mein Arbeitstag. Arbeit, Beruf.
18. Mein Ruhetag. Freizeitgestaltung.
19. Freund(in).
20. Die Ukraine.
21. Meine Heimatstadt.
22. Im Flugzeug.
23. Die Stadt. Auf der Straße.
24. Im Hotel.
25. Das Studium.
26. Unsere Universität.
27. Deutschland.
28. Deutschsprachige Länder.
29. Das Geld.
30. Der Mensch.

Зразки німецьких текстів для читання, перекладу та переказу

Motivation beim Sprechenlernen

Ähnlich wie beim Erlernen eines Musikinstruments gilt auch für das Erlernen einer Fremdsprache, dass man mit der richtigen Grundeinstellung an die Sache herangehen muss. Zunächst einmal sollte klar sein, welches Lernziel überhaupt angestrebt wird. „Fertig“ wird man mit dem Sprachenlernen zwar sowieso nie, aber zum Einen bringt jeder Sprachschüler seine individuellen Lernvoraussetzungen in Bezug auf Talent und Motivation mit, und zum Anderen macht es einen großen Unterschied, welches Kompetenzniveau (A/B/C) beziehungsweise, welche der 6 Niveaustufen von A1 bis C2 angestrebt wird.

Für alle Schüler gleichermaßen gelten allerdings die landläufigen Redewendungen „Es ist noch kein Meister vom Himmel gefallen“, „Bangemachen gilt nicht“ und „Der längste Weg beginnt mit dem ersten Schritt“.

Bei der Sprachkompetenz wird nach den Bereichen Leseverstehen, Hörverstehen, Schreiben und Sprechen unterschieden. Wer die Möglichkeit hat, ausländische Bücher, Zeitungen und Zeitschriften zu lesen bzw. Rundfunk- und Fernsehsender zu empfangen, ist gut beraten, diese zu nutzen. Darüber hinaus gibt es heutzutage sehr gute und auch kostengünstige Möglichkeiten, alle vorerwähnten Kompetenzbereiche gleichzeitig und fast spielerisch zu trainieren: Die Rede ist natürlich von den zahlreich angebotenen Sprachlernprogrammen im Internet für PC und den entsprechenden Smartphone-Apps. Jedes dieser Programme hat seine spezifischen Eigenheiten, aber daran gewöhnt man sich schnell. Auch hier gilt die alte Regel: „wer will, findet eine Lösung – wer nicht will, eine Ausrede“.

Die neue Arbeitsstelle: vom Schreibtisch zu Hause aus

Die Idee klingt viel versprechend: ab sofort zu Hause arbeiten zu können, nicht mehr täglich in die Firma fahren zu müssen, sich die langen Anfahrtswege oder Staus zur Rush-hour zu ersparen. Stattdessen die Chance haben, bei freier Zeiteinteilung arbeiten zu können, wann und wie lange man will, und so letztlich über mehr Privatleben zu verfügen.

Seit einigen Jahren ist Telearbeit im Trend, ein wiederholt diskutiertes Thema in allen Medien und im Arbeitsleben. Anfangs bot diese Arbeitsform vor allem für Unternehmen der Computerindustrie eine gute Alternative zum üblichen Büroalltag. Inzwischen kann man in Deutschland bereits 13500 Betriebe zählen, die ihren Angestellten oder Mitarbeitern eine Tätigkeit vom Computer zu Hause aus möglich machen. Dieses Ergebnis einer Studie des Fraunhofer-Instituts schafft zudem das Vorurteil aus der Welt, dass Telearbeit unqualifizierte Heimarbeit sei. In dieser Untersuchung wurde festgestellt, dass entgegen allen Erwartungen das Bildungsniveau der Telearbeiter überdurchschnittlich hoch sei. Auch das Vorurteil, Telearbeit sei „Frauenbeschäftigung“, lässt sich schnell entkräften: Denn 59 Prozent derer, die diese Arbeitsform gewählt haben, sind Männer. Gute Erfahrungen mit Telearbeit machte z. B. die deutsche Telekom: 160 Mitarbeiter testeten zweieinhalb Jahre lang das neue Arbeitsangebot. Drei Viertel sagten, dass sie zu Hause viel produktiver seien als im Büro. In Deutschland sind die beiden folgenden Modelle der Telearbeit im Vormarsch: die «heimbasierte» Telearbeit findet nur von zu Hause statt: Dem Beschäftigten steht in der Firma kein Arbeitsplatz zur Verfügung, die Verbindung zum Unternehmen läuft allein über die Computervernetzung und das Telefon.

Zur Geschichte des Geldes

Am Anfang stand der Naturaltausch: Wer vor ein paar Tausend Jahren einen Speer übrig hatte und ein Fell brauchte, suchte sich jemanden, der ein Fell übrig hatte und einen Speer brauchte. Man tauschte die Güter und war zufrieden. Doch der Alltag ist gewöhnlich komplexer: Was, wenn der potenzielle Speerabnehmer kein Fell zu bieten hat, sondern einen Topf? Dann muss mindestens ein weiterer Partner her.

Wir sehen: Tauschhandel hat seine Tücken. Deshalb wurde er durch den Tausch gegen Naturalgeld ersetzt. Als solches konnten etwa besondere Steine, Perlen oder Muscheln dienen, Hauptsache, sie waren allgemein anerkannt. Mit dem neuen

Naturalgeld konnte jeder Anbieter von Waren an jeden Nachfrager verkaufen, unabhängig davon, ob dieser Tauschgegenstände zur Verfügung hatte, die ihn (den Verkäufer) interessierten. Und jeder Käufer konnte von jedem Anbieter kaufen, egal ob er (der Käufer) attraktive Güter zum Tauschen hatte. Das Naturalgeld erfüllte bereits wichtige Geldfunktionen. Es war ein allgemein anerkanntes Tauschmittel, man konnte es über längere Zeit aufbewahren, gut transportieren und es lag in kleineren, flexibel zu handhabenden Einheiten vor. Später setzten sich als Naturalgeld Klumpen von Gold, Silber und Kupfer durch, die zunächst abgewogen wurden. Etwa 650 Jahre vor Christus gab es das erste Münzgeld, also Metallplättchen mit aufgedrucktem Wert, sodass das Wiegen entfiel. In diesem Fall spricht man von Kurantmünzen.

Heute haben wir Scheidemünzen, deren Metallwert unter dem aufgeprägten liegt. Das Metall eines Eurostückes ist keinen Euro wert. Geschichtlich ging die „Entstofflichung“ des Geldes weiter: Es wurde das Papiergeld erfunden.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за критеріями рівня сформованості іншомовних комунікативних компетентностей. За атестаційний екзамен із другої іноземної мови і перекладу (німецька) виставляється комплексна оцінка, яка складається з двох частин: теоретичної та практичної. Теоретична частина передбачає виконання лексико-граматичної вправи, пояснення особливостей утворення та вживання відповідних форм, а також розповіді з визначеної теми.

Практична частина представлена у формі тестування (50 запитань, згенерованих програмою дистанційного навчання Moodle, на виконання яких відведено 1 год. 20 хв); читання, перекладу та переказу автентичних німецьких текстів визначеної тематики (програма Moodle випадковим чином обирає текст, загальний обсяг якого до 2000 знаків).

Під час виставлення підсумкової оцінки за атестаційний екзамен із другої іноземної мови і перекладу (німецька) всі завдання вважаються рівноцінними. Кількість балів за атестаційний екзамен обчислюється як сума отриманих балів.

Сума балів	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	

35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Белих О. М. Практика перекладу з німецької мови : методичні рекомендації. Луцьк : П. П. Іванюк, 2014. 95 с.
2. Гудманян А. Г. Практикум з перекладу комерційних документів = Das Praktikum im Übersetzen von Handelsdokumenten [Текст] : навч. посіб. для здобувачів ступеня бакалавра спец. «Філологія», спеціалізації «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька» / А. Г. Гудманян, І. М. Баклан ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2024. – 124 с.
3. Friederike Jin, Ute Voß, Maria Funk Grammatik aktiv. Cornelsen Verlag GmbH & Co, 2017. 256 S.
4. Deutsch üben. Lesen & Schreiben A 1. München: Hueber Verlag, 2022. 96 S.
5. Бориско Н. Ф. Deutsch ohne Probleme! Самовчитель німецької мови (у двох томах). Т. І. Київ : ТОВ «ВП Логос-М», 2023. 480 с.
6. Венгринович А. А., Весоловський О. В., Власова О. І., Угринюк Р. В. Übungsgrammatik. Deutsch als Fremdsprache : навч. посіб. з практичної граматики для студентів факультетів іноземних мов (видання друге, доповнене та перероблене). Івано-Франківськ, 2016. 165 с.
7. Грицюк О. Довідник з граматики німецької мови. Тернопіль : Підручники і посібники, 2023. 448 с.
8. Дугін С. П. Німецька мова просто про найскладніше. Суми : Університетська книга, 2023. 248 с.
9. Котвицька В. А., Лазебна О. А. Deutsche Grammatik Schritt für Schritt. Lehr- und Übungsbuch. Kompaktausgabe : підручн. для студ. спец. 035 «Філологія». Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 140 с.
10. Кравченко С. М. Граматика німецької мови в таблицях і схемах. Київ : Логос, 2020. 128 с.
11. Кучер З. І., Орлова М. О., Ліпісівіцький М. Л. Галузевий переклад: німецька мова : навч. посіб. Вінниця : Нова книга, 2018. 144 с.
12. Кучер З. І., Орлова М. О., Редчиць Т. В. Практика перекладу : навч. посіб. для студ. вищ. навч. заклад. Вінниця : Нова Книга, 2013. 504 с.
13. Павлишинець О., Петришак Б. Граматика німецької мови. Морфологія та синтаксис простого речення. Збірник вправ для студентів-германістів (українською мовою). Івано-Франківськ, 2017. 135 с.
14. Rug Wolfgang, Tomaszewski Andreas. Grammatik mit Sinn und Verstand. Übungsgrammatik Mittel- und Oberstufe. Stuttgart, 2006. 256 S.